

ГЛЕБ ГОЛУБЬОВ

ОСТРОВЪТ НА ДЪЖДОВЕТЕ

Превод от руски: [Неизвестен], —

chitanka.info

— Тази вечер ще минем само на няколко мили от остров Абсит. Нали, Аркадий Платонович? — обърна се Волошин към капитана.

— Да, на шест. И какво от това?

— Как какво?! — възкликна Волошин. — Самото име на острова си струва — Абсит. Как по-точно да го превода от латински? „Не дай боже!“ или може би „Дано да не стане“. На острова са скрити седем съкровища. Познавачите ги оценяват за сто милиона долара.

Сякаш нищо не се бе случило, Волошин се зае с компота. Разбира се, от всички страни зашумяха.

— Какви съкровища?

— Разкажете по-подробно, Сергей Сергеевич?

Без да бърза, Волошин заразказва:

— Изглежда Френсиз Дрейк, кралят на пиратите, пръв открил острова. След него и други „джентълмени на сполуката“ оценили самотността му в океана, отдалечеността от морските пътища и се отбивали в тихите му заливчета, за да оправят поразбитите си кораби и да скрият ограбените съкровища.

За най-богато се смята скривалището, напълнено с баснословни съкровища сравнително неотдавна. Голяма част от богатствата, които конкистадорите заграбили от древните инки, отишли за украса на петдесет и седемте църкви на град Кито. През лятото на 1822 г. войските на непобедимия Боливар и на генерал Сен-Мартен настъпвали и скоро щели да сложат край на унижителната колониална зависимост на Еквадор, чиято столица тогава бил Кито. Затова испанците решили да отнесат най-скъпите украшения и съкровища до пристанището Гуаякил. За беда в Гуаякил нямало ни една испанска фрегата. Изборът паднал на американската шхуна на капитан Иеремия Бенсън. Той бил на средна възраст, набожен, солиден и, според всички местни търговци, с които имал работа, честен. Натоварили съкровищата в шхуната, но не казали на капитана що за стока е това. Решили да почакаат до сутринта, кой знае, може изведнъж да стане чудо — да разбият въстаниците или някой кралски кораб да се появи.

Забавянето се оказало съдбоносно. На шхуната бързо разбрали що за секретен товар се намира на борда. Иеремия Бенсън и матросите му не устояли пред изкушението. В най-безлюдния час пред разсъмване те избили испанската стража и за да не се бавят, направо отсекли въжетата, с които били вързани за котвата и пристана.

Вдигнали всички платна и като крадлив призрак шхуната се измъкнала в открития океан.

А след няколко часа в пристанището влязла кралската фрегата, която испанците дълго очаквали. Узнала за случилото се, тя хукнала да гони бегълците. Но къде да ги търси в просторите на Тихия океан? Впрочем капитан Бенсън също си блъскал главата къде да се дене с откраднатите съкровища. Дълго мислил и решил да се отправи към усамотения Абсит.

Откраднатото си разделили. Лъвският пай, разбира се, взел капитанът. На острова всеки се помъчил да скрие своята част на тайно за другите място, но после, страхувайки се, че са го зърнали, започвал всичко отново. Затова шхуната напуснала Абсит едва на третия ден. И това забавяне било съдбоносно! Скоро след като островът се скрил зад кърмата, шхуната най-неочаквано се сблъскала с гонещата я испанска фрегата. Испанците я завладели. Целият крадлив екипаж веднага бил обесен. Отсрочили смъртта само на капитан Бенсън и на старши щурмана. После потопили шхуната заедно с избесените по нейните мачти моряци.

Фрегатата забързала обратно към Гуаякил, надявайки се да вземе участие в боевете. Засега съкровищата били съвсем надеждно скътани, след това щяло да има достатъчно време и начини да се заставят двамата пленници да говорят. А те с приковани ръце и нозе се мъчили в сандъка за въжета.

Като приближили Гуаякил, испанците узнали, че цялото крайбрежие е завладяно от въстаниците и фрегатата тръгнала на север към Панама. Нещастният щурман не издържал дългия затвор в тесния сандък и умрял. А капитан Бенсън по някакво чудо успял да се изплъзне на испанците. Как му се удало, това си остава тайна.

Двадесет години се укривал в едно малко рибарско градче, преди да се качи като пасажер на брига на капитан Бътлър. По време на дългото пътуване Бенсън постепенно се сдружил с капитана. Той не сбъркал в избора си. Бътлър се съгласил, след като разтовари стоките, да се отправи към Абсит за съкровищата. Договорили се да делят по равно...

Но в мексиканското пристанище, където бригът влязъл за храна и продукти, Бенсън внезапно заболял и след няколко дни умрял при твърде загадъчни обстоятелства, като че ли от жълта треска. Преди

смъртта си успял да нарисува карта на острова и да отбележи с условни знаци къде е скрито тайното съкровище.

С тази карта капитан Бътлър си намерил нов съдружник и забързал към Абсит. Изглежда двамата алчни иманяри решили тайно от екипажа да присвоят цялото съкровище. Престорили се, че съвсем случайно са доплували до безлюдния, загубен сред океана остров. И щом се е случило така, добре ще е да поостанат няколко дни, да попълнят запасите от прясна вода, екипажът да си поотпочине, а те двамата да половуват из джунглите. По картата на Бенсън намерили пещерата. Започнали да я посещават всеки ден и тайно и по малко да пренасят скъпоценностите в каютата.

Но една вечер матросите връхлетели в каютата и поискали да делят честно. Бътлър и съучастникът му получили една нощ за размисъл. Съдружниците използвали нощта, за да избягат. Матросите си разделили намереното в капитанската каюта, вдигнали платната и се махнали от проклетия остров. Оставили бегълците да си живеят като робинзоновци с най-богатото, но — уви! — свършено безполезно в този първобитен пущинак съкровище.

След месец към острова се приближила китобойна шхуна, която търсела прясна вода и дивеч. Дрипав и измършавял човек посрещнал моряците на брега. Казал, че екипажът на неговия бриг се разбунтувал и го оставил на пустинния остров. Бътлър, разбира се, не споменал нищо нито за съкровищата, нито за това, къде се дянал съдружникът му.

Бътлър се добрал до родното си пристанище и започнал да подготвя експедиция до Абсит. Но не успял. Заболял и не можал да се вдигне. Преди да умре, разказал на няколко свои роднини за съкровището и им предал заветната карта. Роднините се скарали, постепенно тайната станала известна и на други. Изведнъж картите се оказали няколко, и при това различни. Има твърде сериозни подозрения, че объркването започнало още в самото начало. Изглежда, умирацията Бенсън е подвел своя съдружник и му е пробутал невярна карта.

Така историята със съкровищата на Кито съвсем се забъркала. По-късно никой не могъл да се похвали, че се е добрал до главното съкровище, макар мнозина да са опитали щастието си и не малко от

тях да са оставили главите си, увеличавайки зловещата слава на острова.

— Аркадий Платонович, ама какъв остров! Навярно никога вече не ще попаднем тук — започнахме да увещаваме капитана. — Нека се приближим. Поне няколко снимчици да направим!

— Само няма да слизате на острова! — опита се да отбие атаката капитанът, но махна безнадеждно с ръка, изтри с белоснежна кърпа овлажнялата си шия и позвъни да променят курса на кораба.

* * *

Скалистите брегове на острова се издигаха отвесно двеста метра и бяха обвити в дъждовни облаци. Сивата мокра пелена се сливаше с морето, скриваше скалите и едва в последния момент, когато съвсем приближихме, островът изскочи като зловещ призрак.

Какво диво, нечовешко място!

— Гледайте, кръст! — извика някой.

На върха на крайбрежната скала, вкопчен в надвисналите облаци, стърчеше черен кръст. Навярно бе огромен, щом го виждахме тъй отдалеч. Опасно бе да се приближим до мрачните скали. Стремглаво започна да тъмнее. В тропиците здрач няма. Просто слънцето изведнъж полита в морето, а насреща му, също тъй стремително, се показва месецът.

Островът с пиратските съкровища бързо се топеше в тъмнината.

— Що за кръст е това, Сергей Сергеевич?

— Не се знае точно. Изглежда през XVIII век смелата пиратка Мери Бластър го е поставила в памет на приятеля си Александър Скот, наричан Бич Божи.

Изведнъж притихнахме и започнахме да се споглеждаме. Не, не бе ми се сторило. Не само аз, а всички, събрани на палубата, чуха вика.

Отново и отново с тъга и зовяща молба той звучеше над смраченото море. А после нещо избухна и запламтя. Над скалите се замята тревожен пламък.

Някой размахваше факел, даваше сигнали.

Спряхме машините, запалихме прожекторите, опитвахме се с тях да прогоним сгъстилата се тъма. На прожекторната светлина всичко

изглеждаше нереално: ивици мъгла, мъкнещи се над водата, озъбени скали, черна фигурка, подскачаща на пясъка до самата вода, размахваща ръце в изстъпление, а зад нея, също така скачаща и кривяща се огромна черна сянка.

Моряците спуснаха лодка. Внимателно, по всички правила, тя докосна брега с кърмата си. Силните матроски ръце подхванаха черната фигурка, която се хвърли към тях през пяната на прибоя...

И ето ги — плуват обратно.

С мъка се промъкнах по-близо до борда и сред моряците в лодката видях странен човек, тревожно въртящ рошавата си глава. Отслабналото му лице бе обрасло със сплъстена брада, мръсната куртка бе скъсана, краката — боси.

Слаб и развълнуван, загадъчният непознат не можеше дори да се качи на кораба. Матросите буквално го вдигнаха на ръце. Лекарите веднага го заобиколиха и го поведоха към лазарета.

— Кой е той?

— Какво викаше?

— Те загинаха. И в лодката през цялото време твърдеше това — отговори щурманът.

— Кой е загинал?

— Дявол знае — сви широките си рамене Володя. — От него нищо не можеш разбра. Бърбори за някаква избягала кралица, за това, че спътникът му загинал и лежи на морското дъно в някакъв стоманен ковчег.

Скоро високоговорителите повикаха на екстрено съвещание всички началници на отдели. Независимо от късния час те се събраха много бързо.

— Та такава работа, другари. По неволя трябваше да ви безпокоим посред нощ. Този човек, когото взехме от острова, се нарича Леон Барсак, по паспорт е белгиец, по националност — французин. Засега е твърде развълнуван, разказва много несвързано, но все пак успяхме нещичко да изясним. Та там като че ли е имало цяла експедиция, освен Барсак още Пиер Валон, също белгиец, и Джон Харисън, американец. Дватама, доколкото може да се разбере, са загинали. Обясненията са твърде неясни. Изглежда на острова се е появила друга някаква си група авантюристи начело с австрийска

оперетна певица или нещо подобно. Та тя се обявила за „кralица на острова“. Отначало живеели в мир, после започнала вражда.

— Що за експедиция? Какво са изследвали? — викаха наоколо.

— Пиратски съкровища, видите ли, доплували да търсят! — каза капитанът, засумтя сърдито и с неподражаем укор погледна Волошин. — Преди седмица се случила авария и подводната лодка не изплувала. Харисън загинал. Трябва да се съобщи на властите! — решително заговори капитанът и стана подръпвайки китела си. — Островът принадлежи на Перу, длъжен съм да съобщя за случилото се на властите в Лима.

* * *

Навярно не само аз дълго не можах да заспя тази нощ...

Събудих се и помислих, че Леон Барсак и неговият объркан разказ, та дори и самият остров „Дано да не стане“ са ми се присънили. Бързо се облякох и излязох на палубата.

Не, островът поне не бе ми се присънил! Облаците малко се бяха разрешили, сякаш за да позволят да му се полюбуваме: червеникави скали, тъмна кадифена зеленина на горите. Днес островът нямаше нищо мрачно и зловещо. Дори сиротно стърчащият кръст предизвикваше само лека тъга и някакви смътни мисли за преходността на всичко земно...

След закуска към брега тръгна лодка, за да вземе вещите на Барсак. Твърде настойчиво французинът обясняваше, че иска да вземе всичко наведнъж и че след това не възнамерява да се връща на острова.

Денят бе слънчев, мъглата се разсея, облаците се вдигнаха високо и целият остров изглеждаше радостен и празничен в сиянието на блестящите капки по листата на дърветата.

Но когато лодката приближи брега и над нас надвиснаха увенчаните с кръст черни мрачни скали, появи се неприятно чувство на смътна, непонятна тревога.

Бърборейки си тихо и поклащайки тъжно глава, Барсак ни поведе по тясната пътека, виеща се като змия между скалите. Камъните бяха

мокри и хлъзгави. По-късно узнахме, че на острова почти неспирно ваят дъждове.

Внезапно зад един завой пред нас израсна кръстът, който досега виждахме само откъм морето. Неволно спряхме. Той бе грамаден и сякаш искаше да обгърне целия остров с широко разтворените си каменни лапи. В подножието му имаше гробище — цяла горичка от малки кръстове, дървени и каменни. Много от тях бяха се наклонили, други — съвсем паднали.

— Изглежда островът по-рано е бил населен? — попитах аз.

— Никога не е имало постоянни селища. Гробището е расло с течение на времето. За сметка на временните обитатели.

После пътеката тръгна надолу, тясно обкръжена от двете страни от гора. Това бяха истински джунгли. Дърветата, обвити с лиани, образуваха същинска стена. В зеленикавия тайнствен полумрак, сред плетеницата от лиани и храсти, не можеше нищо да се види. В тази гора цареше зловеща, гробна и същевременно напрегната тишина. Не се чуваха птици. А в тревата през цялото време нещо шумолеше, пращеше, сякаш се прокрадваше, пълзеше.

Скоро пътеката ни изведе до малка долинка, която полегато се спускаше към морето. Джунглите оредяха, в пролуките между храстите просветна морето. Ускорихме ход.

Барсак спря, махна широко с ръка и високо извика нещо:

— Ето и нашия дворец! — преведе щурманът.

Мизерна разкривена колиба стоеше на празното място сред храстите. Стените ѝ бяха сковани на бърза ръка от разбити сандъци, по някои от тях още личаха фирмените надписи. Полегатият покрив бе направен от палмови листа.

Наоколо се търкаляха ръждиви консервени кутии, счупени бутилки, купища всякакви боклуци.

Със знаци Барсак ни повика някъде зад колибата. Тръгнахме след него и видяхме сред храстите малко, заоблено хълмче с неправилна форма, обрасло с гъста трева. Барсак простря над него ръце и заговори бързо през сълзи, вдигайки очи към небето:

— Ето тук лежи той. Моят скъп, нещастен другар Пиер. О, как бяхме потресени през оня ден, когато се върнахме и видяхме, че лежи с простреляна глава върху мръсния под на хижата.

— Върви сега проверявай от коя страна му е простреляна главата — подхвана един от матросите. — Тъмна работа. Дали сам си е теглил куршума, или...

— А къде живее оперетната кралица със свитата си?

Барсак започна да обяснява, сочеше някъде към издигащите се над джунглата скали.

— На другата страна на острова. В залива Рено — преведе отново шурманът.

Най-накрая Барсак събра разхвърляните по цялата колиба вещи. Той тръгна пръв, решително, дори не притвори вратата на опустялата колиба и ни веднъж не погледна мизерния гроб на бедния Пиер. Това приличаше на паническо бягство.

Тревогата на Барсак сякаш ни се предаде. Бързо вървахме през джунглите, отбранявайки се от летящите мравки, после пак край мрачното гробище с грамадния кръст. И колко приятно бе от превала да видим светещия от слънчевите лъчи безбрежен океан и нашия изящен белоснежен кораб! Забързахме, почти се затичахме по криволичещата сред скалите пътека.

Щом се върнахме на кораба, радистът изпрати подробна радиограма в Лима. Отговорът дойде едва вечерта и капитанът се разстрои още повече. Перуанските власти молеха да останем до идването на катера с полицейския чиновник. Обещаваха да пратят катер веднага щом утихне бурята, която вече трети ден бушувала по крайбрежието на континента. А дотогава твърде любезно ни разрешаваха да се заловим с всякакви научни изследвания на острова и в крайбрежните му води с една-единствена молба: „Като знаем великолепното оборудване на вашия съд за сложни подводни работи от всякакъв вид, надяваме се, че ще можете да измъкнете потъналата лодка или поне да я извлечете на по-плитко, та полицейските чиновници да могат след пристигането си щателно да я огледат и да проверят показанията на Барсак.“

Като прочете това, капитанът отново с укор погледна Волошин:

— Ама че ни натопихте, Сергей Сергеевич...

— Някакъв мъдрец е казал, че неудобството — това е просто неправилно възприето приключение — сякаш нищо не бе станало, каза Волошин. — Разумно е да разглеждаме нашето принудително задържане край острова като щастлив дар на съдбата. Инак никога не

бихме попаднали тук и не бихме получили любезното разрешение да направим изследвания в тукашните места. А между впрочем биолозите ми казаха, че Абсит е твърде интересен за тях. Вярно ли е, капитане?

— Ами че... — промърмори Логинов, а после лицето му просветля. — Всеки изолиран сред океана остров е естествен резерват. А този е особено интересен.

* * *

На следващото утро Волошин и помощниците му отидоха да търсят потъналата подводна лодка. Помолих да вземат и мен. Отплувахме, съпровождани от завистливите погледи и шеговитите напътствия на останалите на борда.

Барсак започна да обяснява дълго, непоследователно, объркано и с такъв смутен вид, че ме обзеха съмнения дали въобще е имало подводна лодка. Може би цялата история с гибелта на Джо Харисън бе измислена? Но защо, с каква цел?

— Казва, че за последен път видял лодката да се потапя някъде срещу този нос — превеждаше Володя. — На около двеста метра от брега. Но накъде е заплувала, в коя именно посока, не знае. Харисън казал, че ще изследва по-добре бреговия склон. Трябвало да изплува след час и половина, нямал въздух за по-дълго. Но минали два часа, а лодката не се появявала. Барсак се разтревожил, седнал в гумената лодка и заплувал край брега. Сторило му се, че на едно място по повърхността на водата сякаш има малко маслено петно, но не може да гарантира.

— А защо не е опитал да се гмурне и да потърси другаря си под водата? — запита Волошин. — Нали са имали акваланги?

— Не носили запасни кислородни бутилки — преведе Володя.

Волошин въздъхна, поклати глава и каза:

— Добре. Боцманът и ти, Володя, оставате с него в лодката. Ние ще се опитаме да търсим. Хайде да започнем оттук.

Спуснахме котва, занагласяхме аквалангите. После внимателно, за да не привлечем акулите с плясъка, се запрехвърляхме през борда на лодката и един след друг се потопихме в топлата прозрачна вода.

Акулите на това място действително не бяха малко. Първата видяхме след десет минути — неголяма, с бели перки, обкръжена от стадо пъргави рибки-лоцмани. Очевидно тя не възнамеряваше да ни напада, но аз страхливо я поглеждах.

И изведнъж видях как Волошин, който плуваше вляво от мен, рязко тръгна към дъното.

Какво ли бе забелязал?

Забравих за акулите и се хвърлих след него. Шлейф от сребристи въздушни мехурчета се измъкна от клапана на неговия акваланг и закри всичко пред очите ми. Побързах да се потопя малко по-вдясно и по-надълбоко.

Дъното тук хлътваше. На стръмния склон, като играчка сред белия коралов пясък, лежеше подводната лодка. Но като се доближих, разбрах, че не е толкова малка, дължината ѝ бе почти три метра.

Около нея се събраха всички гмуркачи. Разбира се, и тези, които трябваше да следят за акулите. Почуквахме бордовете, надзъртахме през илюминаторите, разменяхме си знаци, чието значение никой не разбираше. Направо изнемогахме от невъзможността да си поговорим.

Изведнаж някаква сянка се плъзна по сивото дъно. След нея втора, трета. Вдигнах глава и замрях. Точно над нас бавно плуваха три риби-меч! Всяка не по-малка от три метра.

Изпреварвайки всички, Волошин се втурна срещу тях и бързо хвана един от своите апарати за прогонване на акули. За щастие не стана необходимо да го пуска. Като група тежки бомбардировачи, все тъй бавно и величествено, рибите преплуваха над нас, сякаш не ни виждаха и синкавите им сенки се разтопиха.

Без да чакаме да размислят и да се върнат, бързо прекъснахме нашия импровизиран митинг и оглеждайки се наоколо, започнахме да плуваме към повърхността.

— Е, какво? Намерихте ли?

След десет минути, вече измъкнали се от водата, освободили се от аквалангите, побързахме да освободим и душите си от принудителната тягостна немота.

— Оказа се, че не е излъгал.

— Да, има лодка. Какво ли се е случило с нея?

— Корпусът, според мен, е цял, огледах и двата борда.

— А пукнатината в илюминатора на носа не забеляза ли?

— Къде?

— На левия борд.

— И защо ли се е завирал по дъното?

— Нали Барсак каза, Джони се надявал да намери останки от пиратски кораб, потънал с богат товар.

Французинът заговорнически взе да обяснява нещо на щурмана и същевременно поглеждаше към нас.

— Мосю Барсак казва, че все пак на сушата е по-сигурно да се търсят съкровища — преведе Володя. — Още повече с такива карти.

В ръцете на Барсак наистина се появиха карти! Той ги пусна сред нас и видях, че съвсем не са еднакви, както ми се бе сторило отначало. На всяка бе изобразен остров Абсит, но условните знаци, с които бяха отбелязани местата на съкровището от Кито, бяха на съвършено различни места!

— Това са копия от картата, върху която Иеремия Бенсън преди смъртта си с условни знаци отбелязал къде е скрил отвлеченото съкровище. Господин Барсак предлага всяка от тях за два долара. Или по две рубли, все едно...

* * *

Мина ден, мина втори. Все още стояхме на котва край мрачното островче. Обещаният катер нещо не се появяваше. Само на научни работници се разрешаваше да слизат на брега. Те се стараеха да използват всеки час от принудителното спиране, за да изучат своеобразния животински свят на острова.

Веднъж успях да изпрося да ме вземат.

На брега поехме по познатата пътека през запустялото гробище. След превала свърнахме от пътя и се вмъкнахме в джунглите. Всяка крачка ни се удаваше с труд. Валеше дъжд. Въздухът бе лепкав, гъст, застоял, сякаш се намирахме в оранжерия. Наоколо гробна тишина, нито прелитат, нито пеят птици, само дъждът монотонно шумоли, шумоли...

Неволно започнах да се озъртам, сякаш се страхувах от пиратски засади. Спомних си объркания разказ на Барсак за тайнствената

„кralица“ на острова и за нейната шайка.

Тук навсякъде имаше подходящи места за скрити засади. Неподвижни лиани жадно обвиваха дърветата, а те, скупчили се, прегърнали се, сякаш се бяха вкопчили в мъртва схватка. Направиш крачка — лиана прегради пътя ти. Втора — паднеш в яма, замаскирана от невиджано широки папратови клони. По-нататък трябва да прескочиш прогнилия ствол на паднало дърво. Тутакси се натъкваш на нова преграда от предателски остри тръни, които раздират на ивици дрехите и драскат до кръв кожата. Всяка раничка, получена в тези тропически джунгли, после навярно ще се превърне в болезнена, дълго незаздравяваща язва.

Да, разходките на острова доставяха удоволствие само на нашите биолози. Възхищаваше ги всичко: летящите мравки, комарите и огромните страшни на вид гуцери игуана, приличащи на предисторически чудовища.

На острова причудливо се смесваше фауната на умерените ширини с екваториалната. Редом с игуаните можеше да се видят морски лъвове, греещи се по камъните. Животните на Абсит се държаха нелогично. Пускаха хората почти до себе си. Тук нямаше хищници, затова местните зверове не бягаха.

Барсак не проявяваше ни най-малко желание да слезе на брега. С помощта на Володя аз го разпитвах за приключенията, преживени на острова. Но Леон веднага ставаше мрачен, започваше да нервничи, отговаряше мъгляво, объркано, бързаше да си отиде. По-охотно разказваше живописни подробности от своите предишни пътешествия. Гордо повтаряше:

— Аз съм голям авантюрист, странстващ рицар на романтиката. Любител на тайните. Нямам покой, докато не ги разгадая. Интересува ме съдбата на пътешественика, пропаднал без вест, на кораба, незавърнал се от плаване. Кръстосал съм целия свят, за да търся тайни, бил съм и в Африка, и в Южна Америка, а ето, че се довлякох и тук...

Понякога към нас се присъединяваше Сергей Сергеевич. Той, който с пиратските си истории запали всички ни, сякаш съвсем не се интересуваше от острова. От сутрин до вечер си работеше в лабораторията или в отлично обзаведените работилници. На брега не слизаше:

Един ден отново удиви всички ни.

— Не са съществували никакви съкровища от Кито.

Представяте ли си как се слисахме.

— Но, Сергей Сергеевич, вие сам с такива живописни подробности разказахте историята, че всички се запалихме и започнахме да молим капитана да се приближим до острова. А сега преспокойно заявявате, че не са съществували. Как да се разбира това?

— Много просто — ни най-малко не се смути Сергей Сергеевич.

— Тогава преразказах историята, която ми си бе сторила занимателна. Но няма съм твърдял, че тя е истина? Искях да ви поразвлека. Преди няколко години виден еквадорски историк, комуто иманярите омръзнали с писмата си, публикувал специална статия за това, че в нито един архив няма каквито и да било документи за изнасянето на ценности от Кито. Та ми се струва, че реални могат да бъдат единствено някакви скривалища на Александър Скот и приятелката му Мери. Скоро след смъртта му Мери попаднала в каторга, тъй че вероятно не е успяла да отнесе всичко скрито на острова. Дъщеря й търсила скривалището, но така и не го намерила...

— Сергей Сергеевич, разкажете по-подробно, миналия път само споменахте за тях. А сега и някаква пиратска дъщеря се появи.

— Каквото и да се говори, семейството е твърде колоритно. В 1762 г. английската фрегата „Йоркшир“, чийто щурман бил Александър Скот, уловила в Бискайския залив лодка. В нея имало само един човек, и то в безсъзнание. Отначало го взели за юноша, но после се изяснило, че е девойка. Черепът и костите, татуирани на ръката ѝ, свидетелствували, че тя принадлежи към престъпната организация на пиратите.

Като се съвзела, дамата се назовала Мери Бластър. Свирепа буря била разбила кораба, с който пиратите плавали и тя единствена се спасила. Моряците искали да предадат подозрителната авантюристка на властите, но неочаквано щурманът се влюбил. Венчал се за нея, без да се бои от всеобщото презрение. Разбира се, наложило му се да се раздели с офицерските пагони.

Започнал да служи като щурман на западнали търговски корабчета. Най-накрая това му омръзнало. По време на поредния рейс край бреговете на Панама Скот изведнъж заявил, че е решил да стане

пират. Част от екипажа се присъединил към него, останалите били свалени на брега.

Скоро новите пирати заловили добре въоръжен испански кораб, вдигнали на него черен пиратски флаг и Александър Скот се превърнал в Бич Божи. Уединеният Абсит той използвал за своя тайна база. Тук правели ремонт, почивали си и, разбира се, от време на време криели заграбените съкровища. Тук Мери родила дъщеря.

Един ден Бич Божи не се завърнал от поредното нападение. После жена му узнала, че две кралски фрегати причакали пиратския кораб и го подгонили към плитчина...

Отсечената глава на Бич Божи увиснала като зловещо украшение на бушприта на испанския кораб...

На това място от разказа нашият щурман изведнъж каза:

— Простете, Сергей Сергеевич. Лодката се връща. Изглежда там нещо се е случило.

Всички се затичахме към палубата. Лодката вече бе до самия борд. На кърмата ѝ седеше Елена Павловна и силно притискаше към гърдите си малко вързопче.

— Намерили са нещо!

— Ей, спускайте люлката!

От борда спуснаха „люлката“ — нещо като кошница, оплетена от въжета. Матросите помогнаха на Елена Павловна да се вмъкне в нея, а тя нито за миг не изпускаше тайнственото нещо.

Какво можеше да бъде то? Нима се бяха натъкнали на съкровище?

Заобиколихме Елена Павловна.

— Внимателно! — извика тя, вдигайки вързопчето над главата си.

— Съкровище ли намерихте, Елена Павловна? — попитах аз.

— Какво? Какво съкровище? — не разбра тя.

После внимателно започна да развързва вързопчето, от което не сваляхме очи. В него се оказа стъклен буркан, старателно загърнат в парцали и брезентова куртка. Гърлото му бе превързано с марля. В буркана седеше малка зеленикава птичка и настръхнала, склонила глава настрана, сърдито ни поглеждаше.

Нещо странно имаше в птичката, но какво именно, не можах веднага да доловя.

— Папагал ли е това? — попита някой.

Макаров разтреперано пробоботи:

— А къде са му крилата?

Да. Вместо крила встрани стърчаха две къси пера, които придаваха на папагала жалък и забавен вид.

— Жив — просия Елена Павловна. — Ох, как се боях! Та това е уникален вид!

Хвана тържествено безкрилия папагал с двете си ръце и, придружена от останалите учени, забърза към лабораторията. Спогледахме се.

— Ето ви и съкровище — каза Сергей Сергеевич и се засмя. — Какво ме гледате така? Да отидем и ние, а?

— Ама че го казахте, Сергей Сергеевич! — възмутих се аз. — Та вие спряхте на най-драматичното място!

— Добре, да се върнем в салона. Ще ви доразкажа романтичната история.

... Овдовялата Мери Бластър издигнала този грамаден кръст в памет на мъжа си и на всички другари пирати и се заклела жестоко да отмъсти. Тя грабила, без да подбира испанци, англичани, французи. Всички се опълчили против нея и в 1779 г. съотечествениците ѝ англичани я заловили. От смъртна присъда я спасило само това, че имала деветгодишна дъщеря Анна. Изпратили ги заедно на доживотна каторга на остров Тасмания, където Мери умряла, без да се покае. Пиратската дъщеря се омъжила за сержанта от охраната, някой си Арчибалд Кент, дочакала, докато той излезе в оставка и се опитала да открие „фамилните“ съкровища. Но нямала никаква карта. Там, в каторгата, Мери Бластър твърде мъгляво ѝ описала къде са скривалищата. Анна така и не успяла да открие нищо. А при втората експедиция малката ѝ шхуна пропаднала без вест сред океана.

Французинът внимателно слушаше превода и от време на време одобрително кимаше, сякаш потвърждаваше разказа на Волошин. После силно произнесе нещо и театрално притисна ръце към сърцето си.

— Казва, че бедната Анна предчувствувала своята гибел — преведе щурманът. — Преди да отплуват от острова, казала на другарите си: „Да оскверня светия кръст! Небесата не ще простят такова богохулство!“

— Оттогава колко хора са ровили тук! — размахваше ръце и вече почти крещеше Барсак. — Някой е пресметнал, че през последните два века са идвали не по-малко от петстотин иманяри. Целият остров са прекопали, на всяка крачка има ями! Така че тук навярно отдавна няма никакви съкровища, освен ако някой от пиратите не е продал душата си на дявола, за да надари откраднатите съкровища с чудесната способност да останат невидими!

Използувах настъпилата пауза и побързах да попитам:

— Кажете, Леон, щом не сте вярвали в пиратските съкровища, щом вие също сте се съмнявали в достоверността на преданието за съкровището от Кито, то какво сте се надявали да намерите на острова?

— Ние залагахме само на сигурно — неочаквано отговори французинът. — Всеки си водеше подробен дневник, Пиер заснемаше всичко с кинокамерата. Бяхме решили, че дори да не намерим никакви съкровища, ще можем увлекателно да разкажем за приключенията си на острова. Готвехме се да излезем със серия предавания по телевизията. А после какви ли не шегги си прави дяволът, напълно възможно бе да ни поканят и в Америка. Там обичат сензационните предавания и добре ги заплащат. Но кой би могъл да предвиди как ще завърши всичко това?! — извика Барсак истерично и Володя, превеждайки думите му, неволно повиши глас.

Барсак отново се разгорещи и заплаши с юмрук кръста, който стърчеше високо над мрачния бряг.

— О, проклет паметник на разбити надежди! Без да искаш, ще почнеш да богохулствуваш... Макар че аз съм жив и навреме се измъкнах. И само аз ще мога да разкажа как стана всичко. Какво пък, това навярно ще бъде сензация!

* * *

Още два мъчителни дни минаха в същата неопределеност. Учените продължаваха изследванията си с увлечение. Оказа се, че нелепият безкрил папагал (биолозите хванаха още няколко) действително представлява голям интерес за науката! Да, учените тук не скучаеха.

Волошин се занимаваше в работилницата. На брега той слезе само веднъж, и то съвсем за малко. Разбира се, никакви съкровища не търсеше, а изпробваше някакви свои нови прибори.

Живеехме в два съвършено различни свята: Волошин и другите учени — в реалния обичаен свят на научните изследвания, а останалата част от екипажа — в някакви призрачни мечти за съкровища.

Неочаквано тези два свята се сблъскаха помежду си. И всичко се забърка, този път — окончателно.

Малко след пладне щурманът разтревожено доложи на капитана, че му се чула далечна стрелба откъм брега. На острова през този ден работеше малка група от геолози и матроси. Оръжие нямаша.

Скоро видяхме лодката, която бързо плуваше към нас.

Оказа се, че нашите геолози били нападнати. Изведнъж зад храстите се раздаде няколко изстрела. Без съмнение, стреляли по тях, макар че за щастие никого не улучили. Геолозите и матросите залегнали в скалите, не знаели какво да правят по-нататък. След малко от храстите изскочила млада ездачка в каубойски костюм, изкрещяла нещо, като че ли на френски, войнствено поклатила пушка над главата си и също тъй внезапно се скрила. Навярно това е била оперетната „кralица“, която е решила, че посягаме на съкровищата...

Колкото и глупаво да изглеждаше всичко това, не знаехме какво да правим по-нататък. Как да постъпим?

Всякакви слизания на брега бяха прекратени. Сега вече бе съвсем нелепо да стърчим край острова. Капитанът окончателно се разсвирепя, вече втори път нареждаше на радиста да запита кога ще дойде катерът.

А след още един ден го видяхме — малко, но както се виждаше, отлично корабче, спасителен катер, способен да плава във всякакво време.

Барсак опечален се пренесе на катера с цялото си имущество. За някакви си три часа и без особени произшествия под ръководството на Волошин матросите вдигнаха затъналата подводна лодка с надувни понтони и на буксир я замъкнаха право на пясъчния плаж.

Наистина имаше един напрегнат момент, когато край изплувалата лодка изведнъж се появи цяло стадо грамадни белоперести акули. Но Сергей Сергеевич предвидливо бе поставил

наоколо тайнствената си апаратура, включи своите прибори и неприятелят — дим да го няма.

Явно, потъването на лодката бе нещастен случай и Барсак не бе намесен в това. Заял бе кранът за въздуха. Очевидно Харисън не бе забелязал веднага. Престъпление нямаше.

После мило вечеряхме с младия с черни мустачки капитан на катера и с възрастния инспектор от морската полиция — намръщен, уморен на вид пооплешивял мъж, в измачкан сив костюм. На вечерята присъствуваше и Барсак.

Когато гостите започнаха развълнувано да се прощават, Волошин изведнъж стана и тържествено обяви, че трябва да направи официално изявление:

— Аз намерих съкровището, което навярно Александър Скот и жена му Мери са скрили на остров Абсит — каза Волошин.

— Но вие какво, наистина ли, Сергей Сергеевич! — разсърди се капитанът. — Какво съкровище! Все пак трябва да знаете кога и къде може да се шегувате...

— Не се шегувам, Аркадий Платонович — вдигна рамене Волошин. — Действително намерих съкровището.

— Къде?!

— Там — съвсем спокойно отговори Волошин, кимвайки някъде към острова, скрит в нощната тъма. — Не съм го пипал, оставих го тъй, както си е стърчало векове.

— Стърчало?

— Да, защото това е кръста, който всички вие добре познавате. Огромен кръст от чисто сребро.

Колкото и невероятно да изглеждаше всичко това, по тона на Сергей Сергеевич личеше, че той съвсем не се шегува. Капитанът на катера и полицейският инспектор се посъвещаваха, погледнаха неуверено към Волошин и предложиха:

— Може би сеньор професорът ще бъде така любезен да потвърди своето изявление с факти? Може би той дори ще се съгласи, независимо от късния час, да дойде да обследва кръста? Сега, разбира се, е тъмно, вали. Но ако кръстът наистина е от сребро, длъжни сме незабавно да вземем мерки.

— Моля — охотно се съгласи Волошин. — Трябва само да вземем повече фенери, защото там, в скалите, и дяволът може да си

счупи крака.

В две лодки се отправихме към брега. Слязохме на познатия ни вече плаж и един след друг поехме пътеката към гробището и загадъчния кръст.

Странно бе това нощно шествие под шумолящия дъжд, сред мокрите скали. В колебливата светлина на фенерчетата запуснатото гробище се изправи пред нас в някаква мрачна, омагьосана призрачност. Под подскачащите лъчи на светлината кръстовете на неуспелите иманяри изведнъж оживяха и започнаха да се мятат в бесен танц...

Но грамадният кръст, за който бяхме дошли, стоеше твърдо, здраво, непоколебимо. Кръст от сребро? Каква глупост!

Сергей Сергеевич приближи. Без да бърза, той приготви инструментите, като опитен хирург преди операция после внимателно започна да чисти израсналия мъх.

И ето мъхът е изчистен. Под него се откри тъмна повърхност. Това, разбира се, е камък, какво ти сребро...

Но Волошин продължаваше да разчиства... Изведнъж нещо светна под ръцете му! Още веднъж!

— Трябва да се вземе късче за анализ. Но това несъмнено е сребро — каза Волошин — и то висока проба!

Един след друг пристъпвахме към кръста, сякаш молитвено го докосвахме и разглеждахме слабо осветеното квадратче сред разчистената площадка. Това наистина бе метал.

— Отлели кръста, после го покрили с черна смола. Той бързо обрасъл с мъх и лишеи и придобил дивен и почтен вид — обясни Сергей Сергеевич. — Както изглежда, направила го е Мери Бластър, за да скрие по-надеждно съкровищата от предишните скривалища след смъртта на мъжа си. И навярно по пиратски обичай е изпратила всички свидетели на онзи свят, за да не се раздрънкат. Няма да се учудя, ако в основата на това кръстче са скрити и скъпоценни камъни.

Изведнъж Барсак издаде някакъв див, безумен вопъл и се хвърли право в лепкавата кал в подножието на кръста. Удряше земята с юмруци, давеше се в ридания. Това бе същинска истерия.

Волошин бързо отпили малко парченце метал за анализ и заприбира инструментите си. Капитанът на перуанския катер и

полицейският инспектор се съвещаваха шепнешком и загрижено поглеждаха кръста.

— Ама че създадохте грижи на всички, Сергей Сергеевич! — казах аз.

Волошин само се усмихна и бавно заизтрива ръце.

* * *

— Но как се досетихте за това?

Най-накрая се намери свободна минута, за да мога да задам този въпрос. Стояхме с Волошин на палубата и за последен път се любувахме на мрачните брегове. Още от ранно утро по целия кораб бе почнала весела делова суетня, която винаги предвещава скорошно излизане в морето. Навсякъде сновяха матроси, на голямата маса на щурмана вече бяха разтворени картите на мамещите далнини, към които ни предстоеше да се отправим. Скоро ще отплуваме.

— Питате как се досетих? — замислено повтори Сергей Сергеевич. — Сега не е лесно да възстановя детайлно целия мисловен процес. При това голяма част от него е протекла интуитивно. Мога да ви отговоря като сър Исак Нютон, комуто задавали въпроса, какво го е накарало да открие закона за всемирното привличане: „Аз просто много мислих за това“. Тези думи могат да се кажат за всяко откритие. Непрестанно мислене — ето в какво е тайната.

— И все пак решението не ви е осенило изведнъж.

— Разбира се — съгласи се Волошин. — Дълбоко в душата си смятам, че няма дим без огън. Не случайно именно този остров има такава слава! И защо ли тъй зловещо са го кръстили? Е, може да наречеш открития от теб остров в чест на любимата жена, това го разбирам. Или в памет на някакво събитие. Но да назовеш своята рожба: „Не дай боже“ или „Дано да не стане!“... Това явно е с цел, с някакъв таен смисъл, с намек.

Сергей Сергеевич поклати глава, помълча замислено, усмихна се на нещо и продължи:

— Много ме бе яд, че не можех да разбера скрития намек. Дълго си блъсках главата. Вярно, целият остров отдавна е прекопан. И да е имало съкровища, сигурно са ги намерили. Но за големи открития

нищо не е известно, а тях не можеш да скриеш. За да попаднеш на острова, непременно трябва кораб, а за него — екипаж. И ако златото действително блесне, рядко свидетелите на това събитие ще се разотидат мирно и тихо. Да, съкровищата от Кито са твърде съмнителни, аз вече обясних това. Но нали Бич Божи години наред е пиратствувал в тези води. Островът е бил негова тайна база, значи съществували са и скривалища. И Мери след смъртта му честичко се е отбивала тук, не случайно съдбата свързва кръста с нейното име.

Независимо от дъждовната пелена кръстът се виждаше ясно. Днес не изглеждаше тъй мрачен и самотен. В подножието му двама часови в черни лъскави дъждобрани стърчаха като на почетен караул.

Спогледахме се и се усмигнахме.

— Да, ето го кръста... Не е лесно да обясня как ме осени догадката. Знаете как става: мъчиш се, мъчиш се с някаква машинка — не се получава. После изведнъж нещо щраква, закачва се, където трябва, съединява се и заработва! В случая ролята на такова „скачване“, колкото и да е странно, изиграха скептичните възражения на Барсак. Помните ли, той говореше, че целият остров отдавна е прекопан от иманяри и ако има някакви съкровища, то дяволът ги е надарил със способността да бъдат невидими и никому да не се дават? „Ето, това е идея!“ — помислих си аз. Пък и паметта ми подсказа остроумна ситуация от отдавна прочетен разказ. Описва се убийство, което никой не може да разгадае заради своеобразно психологическо заслепение. Мнозина видели убиеца да излиза от дома, но никой не го запомнил, защото той бил в униформа на раздавач. Сякаш обикновената и позната дреха го направила невидим. Май и разказът така се казваше: „Невидимият“.

— Остроумно!

— Много. Та ето ви и ползата от четенето. В мозъка ми се получи нужната връзка, мислите ми трескаво заработиха... Къде може да бъде съкровището, щом целият остров е прекопан? То ще е пред очите на всички, там, където никой не ще го търси! И в такъв вид, че даже мисъл за това да не възникне. Спомнете си и думите на пиратската дъщеря, ония, които спомена Барсак, за оскверняването на кръста и наказанието за богохулство. Изглежда Анна е знаела къде е скрила съкровищата майка ѝ, но кой знае защо, не е успяла да ги изнесе от острова. Мери Бластър си е направила дяволски точна

сметка. Нали всички иманяри са толкова суеверни! Никому и на ум няма да дойде кощунствената мисъл да тревожи такъв кръст. Само аз, убеден атеист и скептик, свободен от всякакви суеверия, можах да го погледна с трезви, непредубедени очи.

— Но как все пак се решихте да ни поведете през нощта, без да проверите предположенията си? Това бе рисковано.

— О, съвсем не — отвърна Сергей Сергеевич, но видът му бе тъй хитър, че аз застанах нащрек.

— Почакайте... Ето каква тайнствена „апаратура“ монтирахте там?! — сетих се аз най-сетне. — Тя сигурно позволява да се вижда през стените, хич не е необходимо дори да докосвате. Хитро! Сергей Сергеевич, на вас навярно ви се полага някаква част от намерените съкровища!

Волошин ме погледна с интерес и попита:

— Действително ли мислите, че ще претендирам за своята част от пиратското наследство?

Смутих се, за щастие басовитата сирена надвиши всички гласове и шумове и ме спаси от отговор на ехидния въпрос.

Котвите вече бяха вдигнати. Телефонът весело прозвъня. Бавно и величествено корабът тръгна към открития океан. От катера прощално ни махаха, приветствуваха ни с напевна протяжна сирена. Виждахме Барсак, който също се опитваше да маха, почти увиснал на бордовия леер. Да, всичко това бе тежък удар за него.

Удивителният остров изчезваше зад дъждовната пелена като сив призрак. А ние плавахме към слънцето и ясното време, към нови приключения и открития.

* * *

Знаете ли кое се оказа най-сензационно и удивително? Намирането на съкровището? Ами! Днес остров Абсит се споменава в научните списания на всички страни. Само през миналата година там имаше шест научни експедиции. И все зарад безкрилите папагали!

Подобен вид, само че с крила, живее на едно-единствено място на земята — източното африканско крайбрежие. Тогава как са попаднали на острова крилатите предци на тези папагали от другия

край на Земята? Нима загубеният сред океана остров е бил посещаван още в древността от африканци?

А може би дедите на загадъчните папагали са прелетели сами през два континента и океана по времето, когато все още са имали крила?

И може би странните птички, донесени от нас, които отлично се приспособиха към просторния кафез, скоро ще затъмнят славата на пиратския папагал на еднокракия Джон Силвър, макар че неуморният Сергей Сергеевич така и не успя да ги научи да викат:

— Пиастри! Пиастри! Пиастри!...

Разказът е публикуван в Библиотека „Космос“, № 4/1973
(приложение към брой 4 от 1973 г.)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.